

6. Yemen Sana'a Üniversitesi'nde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin değerlendirilmesi

Tawfik Abdo Taher Anaam AL-SHARABI¹

APA: Al-Sharabi, T. A. T. A. (2022). Yemen Sana'a Üniversitesi'nde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin değerlendirilmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö11), 90-108. DOI: 10.29000/rumelide.1146506.

Öz

Yemen'de 2007 yılında Sana'a üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünün kurulmasıyla ve TİKA'nın Yemen'deki varlığıyla birlikte son yıllarda yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi büyük önem kazanmıştır. Öyle ki, Yemenli öğrencilere Türkçe öğretimi alanında birçok yöntem kullanılmıştır. Bir dilin öğretilmesinde çevrenin çok büyük bir önemi vardır. Dilde ve öğrenilenlerin pratiğe dökülmesinde son noktayı koyan çevredir. Çevre öğrenciye en az derste aldığı kadar gelişim sağlar. Tabii çevrenin olumlu tarafları olduğu gibi olumsuz tarafları da vardır. Ayrıca Yemenli öğrencilere yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı da söz konusudur. Çünkü, dil ile kültür birbirinden ayrılmaz. Ama bu aktarımın ne kadar ve nasıl aktarılacağı dikkat edilmesi gereken bir konudur. Özellikle Yemenli öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürünü karşılaştırabilecekleri ortak konular üzerine odaklanılmalıdır. Bu çalışmada Yemen'de Sana'a Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde okuyan Yemenli öğrencilere yabancı dil olarak Türkçe'nin nasıl öğretildiği ve hangi seviyede öğrencilerin zorlanmaya başladıkları, bölüme giriş not kriterleri, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil becerilerini (okuma-anlama, yazma, konuşma ve dinleme) kullanarak öğrencilerin öğrenmelerine katkıda buldukları tespit edilmiştir. Bu çalışmanın genel amacı Yemen Sana'a Üniversitesi'nde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin değerlendirmesini yapmaktır. Aynı zamanda Yemenli öğrencilere yabancı dil olarak Türkçe öğretimi esnasında dört beceri derslerine uygun yöntemle birlikte etkili ve eğlenceli bir biçimde kullanarak öğrencileri başarılı bir şekilde en üst seviyeye ulaştırmaktır. Yemen Sana'a Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Yemenli öğrencilere nasıl Türkçe öğretildiğini ve Yemenli öğrencilerin neden Türkçe öğrendiklerini ortaya koymaktır. Aynı zamanda Yemen Sana'a Üniversitesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı bölümü dört yıllık lisans müfredat programı değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Türk Dili Bölümü, Türkçe Öğretimi, Yabancı Diller Fakültesi, Yemenli öğrenciler, Pratik, Dil öğretimi

Evaluation of Teaching Turkish as a foreign language at Yemen Sana'a University

Abstract

With the establishment of the Department of Turkish Language and Literature at the Faculty of Foreign Languages at Sana'a University in Yemen in 2007 and the presence of TİKA in Yemen, teaching Turkish as a foreign language has gained great importance in recent years. So much so that many methods have been used in teaching Turkish to Yemeni students. The environment plays a very

¹ Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi (Ankara, Türkiye), alsharabitawfik@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8653-6364 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 21.06.2022-kabul tarihi: 20.07.2022; DOI: 10.29000/rumelide.1146506]

important role in teaching a language. It is the environment that puts the final point in the language and in the practice of what is learned. The environment provides the student with at least as much improvement as he or she receives in the course. Of course, the environment has its positive sides as well as its negative sides. In addition, there is cultural transfer in teaching Turkish as a foreign language to Yemeni students. Because language and culture are inseparable. But how much and how this transfer will be transferred is an issue that needs attention. Particular attention should be given to common issues where Yemeni students can compare their own culture with Turkish culture. In this study, how Turkish as a foreign language is taught to Yemeni students studying at the Department of Turkish Language and Literature at the Faculty of Foreign Languages at Sana'a University in Yemen and at what level the students start to have difficulties, the entry grade criteria, the language skills in teaching Turkish as a foreign language (reading and It has been determined that they contribute to the learning of students by using them (understanding, writing, speaking and listening). The general purpose of this study is to evaluate the teaching of Turkish as a foreign language in Yemen Sana'a University. At the same time, during the teaching of Turkish as a foreign language to Yemeni students, it is to successfully bring students to the highest level by using them in an effective and fun way, together with the method suitable for the four skill courses. The aim of this study is to reveal how Yemeni students are taught Turkish in the Department of Turkish Language and Literature at the Faculty of Foreign Languages at Yemen Sana'a University and why Yemeni students learn Turkish. At the same time, the four-year undergraduate curriculum of the Department of Turkish Language and Literature at Yemen Sana'a University will be evaluated.

Keywords: Department of Turkish Language, Turkish Teaching, Faculty of Foreign Languages, Yemeni students, Practice, Language teaching

1. Giriş

Yabancı bir dili öğrenmek istediğimizde o dilin konuşulduğu ülkede yaşamak ve böylece dili kendi kültürü içinde öğrenmek, dili iyi öğrenmek açısından zaruridir. Nitekim Kara'ya (2011) göre bir dilin öğrenilip öğrenilmediğinin anlaşılabilmesi için dili öğrenen kişilerin hedef dili konuşup yazmasıyla ve iletişim kurduğu insanları anlayıp cevap verebilmesiyle ölçülmektedir. Aynı zamanda Demircan'a (1990) göre insanlar ve toplumlar, ticaret, ekonomi, siyaset, askerlik, bilim, çalışma, kültür ve haberleşme alanlarında her türlü ilişkinin kurulup yürütülebilmesi için ana dilinden başka dillerin öğrenilmesine ihtiyaç duymaktadırlar. Bir dilin öğrenilmesi ihtiyacı ise döneme hâkim olan ulusların dili olmasından doğmaktadır. Ünlü'ye (2011) göre yabancılara Türkçe öğretim programı, her yönden alanında uzman kişilerce hazırlanmalı; Türkçe öğretimi uzmanları, hazırlanacak programın hedef kitleye uygunluğunu belirleyebilmek için gelişim ve öğrenme uzmanlarıyla birlikte çalışmalıdır.

Tarihte Türkçe'nin yabancılara öğretilmesi amacıyla yazılan ilk eserin Araplara Türkçe öğretmek için yazılmış olduğu iddia edilmektedir. Karamanlı Türkçesi dönemine ait olan Divân-ı Lügat-it-Türk, Kaşgarlı Mahmut tarafından, Araplara Türkçeyi öğretme amacıyla yazılmış değerli bir sözlük çalışmasıdır. Diğer taraftan Kıpçak Türkçesi dönemi, Türkçe'nin yabancılara öğretimini en fazla önem kazandığı ve Türkçe'nin saygınlığının dorukta olduğu dönemdir. Bu dönemde Türk Dili'ne karşı ilgi artmış; bu ilgi Araplara Türkçeyi öğretmeyi amaçlayan kitapların yazılmasına neden olmuştur. Bu dönemde söz konusu alanda yazılan eserler şu şekildedir:

- ❖ Kahire'de 1312 yılında yazılan Kitabü'l-İdrak Li-Lisani'l-Etrak (Türklerin Dilini Anlama Kitabı) Afrika coğrafyasında Türkçenin etkisini hissettirmeye başladığını gösteren ilk yabancı dil olarak

Türkçenin öğretimi kitabıdır. Eser, Nasirüddin Ebu Hayyan tarafından 1312 yılında Kahire'de yazılmıştır. Eserde verilen kelimeler Kıpçakçadır. Bu nedenle Kıpçak sahası eserleri içerisinde elen alınır. Buna rağmen eserde Oğuzca ögelere de rastlanmaktadır (Bozkurt, 2005, s. 295-296).

- ❖ Araplara Türkçe öğretmek amacıyla Mısır'da yazılmış diğer eser, El-Kavaninü'l-Külliyè LiZabti'l Lügati't-Türkiye (Türk Dilinin Öğretilmesi İçin Bütün Kurallar)'dir. Eserin 15. yüzyılda yazıldığı düşünülmektedir. (Bozkurt, 2005, s.300).
- ❖ Et-Tuhfetü'z Zekiyye Fi'l Lügâti't Türkiye adlı eserin yazarı bilinmemekle birlikte eserin son sayfasında Muhammed b. Zeynüddin el-Menüfi adı geçmektedir. Eserin tek nüshası İstanbul Beyazıt Kütüphanesinde bulunmaktadır. Eserin birinci bölümü gramer diğer bölümü de sözlük kısmıdır. Sözlük bölümü Arapça-Kıpçakça şeklinde düzenlenmiştir (akt. Polat 1998. Karamanoğlu, 1997, s. 15).
- ❖ Ed Durretul Mudî'a fi Lügati'-Turkiyye'nin el yazması olan tek nüshası, Floransa'daki Bibliotheca Medicea Laurenziana'da bulunmaktadır. Yazarı bilinmeyen bu eser, Türkçeyi öğretmek için yazılan bir sözlük niteliğini taşımaktadır (akt. Polat 1998. Zajackowski, 196, s. 181).

Dünyada Türkçe öğretimi; büyükelçiliklere bağlı kültür merkezleri, üniversitelerdeki Türk Dili, Türk Dili ve Edebiyatı bölümleri, bazı sosyal bilimlere ait bölümlerdeki Türkçe seçmeli dersleri veya özel dil kurslarında gerçekleştirilmektedir. Arap coğrafyasıyla olan tarihî geçmişimiz düşünüldüğünde ve Türkiye'de çeşitli kurum ve üniversitelerde öğretilen Arapça; Arap coğrafyasında öğretilen Türkçe öğretimi ile orantısız olarak karşılaştırıldığında; Arap coğrafyasındaki Türkçe öğretiminin hak ettiği seviyeye gelmediği ve çok dar bir çerçevede kaldığı müşahade edilmektedir. Kuşkusuz bunun pek çok sebebi vardır, ancak Türkçe Öğretimi; diğer gelişmiş ülke dillerinin yabancı dil olarak öğretilmesine nazaran tüm dünyada olduğu gibi Arap coğrafyasında da geç kalmış bir konumdadır.

Bugün, Arap ülkeleri içerisinde Türkçe öğretimi; Yemen, Mısır, Irak, Ürdün, Suriye ve Suudi Arabistan'da yapılmaktadır. Zengin körfez ülkelerinde de bu bağlamda talepler bulunmaktadır. Fakat hazırlıksız durumdaki Türkiye ve Türk üniversiteleri bu talepleri gerektiği gibi karşılayacak uluslararası donanıma sahip değildirler. Çünkü bu durum; Yüksek Öğretim Kurumu, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türk Üniversitelerinin ilgili kürsülerinin yurtdışında Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri 'ne kurumsal bir şekilde koordineli ve yetkin olarak lokal destekler verecek yeterliliğe sahip olmamalarından kaynaklanmaktadır.

1.1. Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı Yemen'deki Sana'a Üniversitesinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin değerlendirmesini yapmaktır. Aynı zamanda Sana'a Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okuyan Yemenli öğrencilere nasıl Türkçe öğretildiğini ve Yemenli öğrencilerin neden Türkçe öğrendiklerini ortaya koymaktır.

Yemenli öğrencilere yabancı dil olarak Türkçe öğretimi esnasında dört becerinin derslerde nasıl kullanıldığı, kullanılan yöntemlerin öğrencilere faydalı olup olmadığı incelemek ve Yemen Sana'a Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümü dört senelik lisans müfredat programını değerlendirmek araştırmanın amaçlarındandır.

Araştırmanın problemi

Türkçe öğretimi Dünyada pek çok ülkede çeşitli kurumlar vasıtasıyla devam ettirilmektedir. Yemen Sana'a üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde Yabancılara Türkçe öğretiminin durumunu inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmayla söz konusu alana katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

2. Yemen Sana'a Üniversitesinde Türkçe Bölümü Kurulması

Yemen'de, Türkçe öğretiminin akademik düzeydeki geçmişi çok yenidir ve bu faaliyet 2007 yılından beri sürdürülmektedir. 2006 yılında, Yemen'in başkentindeki Sana'a Üniversitesi'nin Türk Büyükelçiliği'ne; üniversitenin Diller Fakültesi bünyesinde bir Türk Dili Bölümü açma talepleri, Sana'a'daki Türk Büyükelçiliği vasıtası ile Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na (TİKA) yönlendirilmiş ve ilgili kurumun Türkoloji Faaliyetleri kapsamında bölüm 2007-2008 Eğitim Öğretim yılında Sana'a Üniversitesi Diller Fakültesi bünyesinde diğer 6 bölümün yanı sıra (İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, Arapça-Tercüme ve Farsça) yedinci bölüm olarak açılmıştır. Fakültede İspanyolca, Çince, Rusça ve Korece dillerine ait bölümlerin açılma talepleri Türk Dili bölümünden daha eski tarihte olmasına rağmen Türkçe Bölümü'nün diğer bölümlerden önce açılabilmiş olması Sana'a Üniversitesi yönetimi tarafından takdire şayan olarak değerlendirilmiştir.

2007 yılında Türk Büyükelçiliği ve Türk İş birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) tarafından kurulan bölüme ilk yılda 20 öğrenci kayıt yaptırmıştır. Bölüme öğrenci kabulü tüm Yemen'de olduğu gibi lise bitirme derecesine göre olmaktadır. Lise bitirme notu 100 üzerinden 60 olan öğrenciler bölüme kayıt yaptırabilmektedirler. Öğrenci kontenjanı 30 olarak sınırlandırılmıştır. Ancak 2008 yılındaki yoğun talep sebebi ile bu not ortalaması 70 ve üzeri olarak belirlenmiştir ve bölüme 30 öğrenci kayıt yaptırmıştır. Bölümde TİKA vasıtası ile gönderilen 1 Doçent, 1 Yardımcı Doçent ve 1 Okutman ile eğitim öğretim sürdürülmüştür.

Yemen Cumhuriyeti'nde, Türkçe öğretiminin akademik düzeydeki geçmişi 2006 yılında ülkenin en büyük devlet üniversitesi olan Sana'a Üniversitesi'nin talebi üzerine Yemen Türk Büyükelçiliği tarafından değerlendirilerek, Türkiye'den Arapça bilen bir uzman talebi ile Sana'a Üniversitesi Diller Fakültesi bünyesinde Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü kuruluş çalışmaları başlatılmıştır. Türk İş birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA)'nın sponsorluğunda kurulan bölümün Müfredatı Diller Fakültesi'nde kurulan Bilim Komisyonu tarafından ele alınmış ve 2008 yılında yazılarak resmileştirilmiştir.

Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Müfredatı Fakülte'nin kendi bünyesinde bulunan diğer bölüm müfredatları (İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca ve Arapça-Tercüme) başta olmak üzere Türkiye üniversitelerindeki Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm müfredatları, Arap ülkelerindeki Türkoloji bölümleri (Mısır, Ürdün, Irak) gözden geçirilerek telif edilmiştir.

Yemen Sana'a Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümü 2014 yılından sonra Yemen'de siyasi durum karışık olduğu için kapatıldı. Şimdiye kadar Sana'a üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümü kapalıdır.

3. Yemenli Öğrencilerin Türkçeyi Öğrenmedeki Genel Amaçları

Türk Dili ve Edebiyatı bölümünün aksine Tıp Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Diller Fakültesi içerisindeki İngiliz Dili ve Edebiyatı, Arap Dili ve Tercüme gibi bölümlere ayrıca özel giriş sınavları

düzenlenerek öğrenci kabulü gerçekleştirilmektedir. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ilk açıldığı yıl 2007-2008 eğitim öğretim yılında öğrencilerin lise not ortalamalı 60-75 arasında iken 2008-2009 yılında bu not baremleri 70-96 arasında gerçekleşmiştir. Türk Dili Bölümü'ne giderek artan bu ilginin canlı tutulması için alınması gereken birçok önlem bulunmaktadır. Daha sonra bunlara başka bir çalışmada temas edilecektir. Ancak Sana'a üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okuyan Yemenli öğrenciler Türkçe öğrenmesine rağmen kendi çabalarıyla Türklerle konuşup pratik yapma imkanına sahip değildir.

Başar ve Akbulut'a (2016), göre Yunus Emre Enstitüsü Tiflis Türk Kültür Merkezinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil ihtiyaçları saptanmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda, katılımcıların dil öğrenme ihtiyaçları sırasıyla bireysel ilgi ve ihtiyaçlar, eğitim ve iş imkânı, ticaret yapma ve sınıf içi etkileşim kurma olmak üzere dört alt boyutta kendini göstermiştir. Aynı zamanda Balçıkkanlı'nın (2010) Florida Üniversitesi'nde yaptığı ihtiyaç analizi çalışmasında öğrencilerin sunduğu yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sebepleri; günlük durumlarda basit diyaloglar gerçekleştirebilme, Türk kültürü hakkında basit cümleler ve paragraflar okuyup yazabilmedir.

Peki Yemenli öğrencilerin bu bölümü tercih etme sebepleri nelerdir? Bu sorunun cevabına Yemen Sana'a Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okuyan yaklaşık 100 Yemenli öğrenci ile yapılan görüşme sonucunda aşağıda belirtildiği şekilde ulaştık:

- a) bölümün yeni olması nedeniyle, Türk Dili Bölümü'nde okuyan öğrencilere diğer bölümlere oranla daha iyi imkanların sunulabileceği beklentisi,
- b) Yemen-Türkiye arasındaki ilişkilerin son yıllarda giderek güçlenmesi,
- c) Yemen hükümetinin Türkiye ilişkilerine özel önem vermesi,
- d) Ticarî faaliyetlerin artıyor olması ve bu alanda iş bulunabileceği beklentisi,
- e) Türk edebiyatını tanıma arzusu,
- f) Türk dizi ve sinemalarının Türkiye'yi tanıtımları ile beraber gelen ilgi,
- g) mezuniyet sonrasında Türkiye'de yüksek lisans ve doktora eğitim imkânı elde edebilme beklentisi,
- h) başta başkent Sana'a'da olmak üzere Türk asıllıların bulunması ve anadillerini öğrenme istekleri.

Osmanlı'nın Yemen'den çekilmesi ile birlikte, Yemen'in coğrafi olarak Türkiye'ye uzaklığı iki ülke arasındaki ilişkilerin zayıf kalmasını beraberinde getirmiştir. Bu ve benzeri tüm olumsuzluklara rağmen, Türkiye'ye ve dolayısı ile de Türkçeye ilgi oldukça yükündür.

4. Bulgular

Yemen'de, İngilizce ve Fransızcadan sonra en çok tercih edilen yabancı dil olarak Türkçe gelmektedir. Aynı zamanda her eğitim kademesinde olduğu gibi Yemenli öğrencilere Türkçe öğretiminde de her eğitim dönemi ve tüm eğitim yılı sonunda kazandırılması amaçlanan becerileri (okuma-anlama, yazma, konuşma ve dinleme) vardır.

Yemen Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Türkçe Öğretimi Esnasında Dört Becerinin Kullanımı

Konuşma, yazma, dinleme ve okuma becerileri derslerde şu yollarla öğrenciyi kazandırılmaktadır:

Öğretmen gerek ders esnasında gerek sınav kağıdında karışık kelimeler verip, bu kelimelerden kurallı bir cümle kurmalarını, bir konu verip o konuyu yazılı bir şekilde anlatmalarını, fotoğraflar verip o fotoğraflardan bir metin yazmalarını, yarım bırakılmış bir hikâyeyi tamamlamalarını ve cümle içerisinde bırakılan boşluğu doldurmalarını isteyerek yazma becerisi kazandırılmaya çalışılmıştır.

Konuşma becerisine gelince şu yöntemlerle kazandırılmaya çalışılmıştır:

İki öğrenciyi tahtaya çıkarıp diyalog yaptırmak, dersin bir kısmında öğretmenin güncel konular hakkında öğrencilerle konuşması örnek verilebilir. Dil kendi ülkesi ve kültürü içinde öğretilmediği için söz konusu beceriyi kazandırmak için fazla etkinlikler yapılamamaktadır.

Okuma- anlama becerisi ise derste diyalogları, verilen metinleri ve örnek bir şiir okuma, ders dışındaysa hikâye kitapları okutma yollarıyla kazandırılmaya çalışılmıştır.

Dinleme becerisi ise şiir ve şarkı dinleterek kelimeleri tespit etme ve de metinde bırakılan boşlukları dinleyerek doldurma şeklinde kazandırılmaya çalışılmıştır.

Baktığımızda yabancı öğrencilere yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde önemli olan dört becerileri anlatmaya çalışılmalıdır. Her beceride yöntemlerle kazandırılmaya çalışılmalıdır. Demirel'e (1999) göre yazma ve konuşma etkinlikleri esnasında dilin bildirme (bilgi verme) / düşünme (hayal etme)/ inandırma (ikna etme)/ tasvir/ sorgulama (araştırma)/ yaratma/ sınıflandırma işlevleri dikkate alınarak uygulamalar yapılmalıdır.

Ancak, Başkan'a (2006) göre okuma ve yazma işlemleri yazılı dil oluşuyla, dinleme ve konuşma işlemleri sözlü dil oluşuyla gerçekleşmektedir. Dil öğretiminde önce dinleme daha sonra konuşma ve önce okuma ardından yazma becerileri geliştirilmeye çalışılmalıdır.

Yemenli öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel dil becerileri kazanımlarını edinmiş olmaları gerekmektedir. Yemenli öğrencilerin ana dili Arapça olduğu için Türkçe öğrendikleri zaman diliminde kendilerine en zor gelen beceri yazma becerisidir. Çünkü, Arapça cümle yapıları Türkçedekinin tam tersidir. Öyle ki; Arapçada öge sıralaması fiil, fail (özne) meful (nesne) sırasında gelmesine rağmen Türkçede özne, nesne, fiil (yüklem) şeklinde gelmektedir. Konuşma becerisinde kişi iletişim halinde jest ve mimiklerini kullanabildiği, alıcının kendisini anlayıp anlamadığını gözlemleyebildiği için, dinleme becerisinde de tek taraflı bir eylem yaptığı için yazma becerisine nazaran kazanımları daha kolaydır. Çünkü, yazma becerisinde kişi bir metni yazdıktan sonra devre dışı kalır. Metnin anlaşılması tamamen okuyucuya bırakılır. Öğrenci için bu durum özellikle sınav aşamasında oldukça önemlidir. Bu sebeple yazma becerisini kendi maksadını en bariz şekilde okuyucuya aktarabilmesi için yoğun bir şekilde çalışma yapması gerekmektedir. Nitekim Kroll'a göre "Yazmanın hem ana dilinde hem de yabancı dilde son derece zor baş edilen bir alan olması, öğrencinin ve öğreticinin ortak gayretini gerektirir" (Kroll'dan akt. İnan, 2014, s. 621).

4.2. Yemen Sana'a üniversitesi, diller fakültesi, Türk Dili ve edebiyatı bölüm müfredatı

Dil öğretiminde öncelikle hazırlanacak Türkçenin yabancı dil olarak öğretim programının etkili ve işlevsel olması için yabancılara dil öğretiminde programlardan yararlanarak hazırlanması gerekmektedir. Aynı zamanda Ulutaş ve Kara'ya göre (2019), öğretim programları, eğitim öğretim süreçlerinin sağlıklı ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi bakımından önemlidir. Bir dilin yabancı dil olarak öğretiminde uygulanacak programlar, ana dili öğretim programlarına göre birçok farklılıklar göstermektedir. İşcan'a göre (2020), öğretim programının içeriği, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nden faydalanılarak hazırlanmalıdır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyenlerin dil öğrenme amaçları ve beklentileri birbirinden farklıdır. Bu nedenle program hedef kitlenin ihtiyaçlarına göre düzenlenmeli ve bunun için ihtiyaç analizleri yapılmalıdır. Göçer ve Moğul'a göre (2011), Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, ayrı bir disiplin olarak görülmeli ve bu alanda kullanılacak bir eğitim programı hazırlanmalıdır.

Aynı zamanda Yabancı dil dersinin programı olunca, programın başarısının önemi daha da artmaktadır. Çünkü yabancı dil eğitimiyle ilgili ilk deneyimlerin nitelikli ve olumlu olması son derece önemlidir (Edelenbos vd., 2006, s. 26).

Yemen Sana'a Üniversitesinde dört yıllık lisans eğitimi veren bölüm müfredatının birinci ve ikinci sınıflarındaki dersler yabancılara Türkçe öğretimine uygun içeriklere sahiptir.

Birinci Yıl					
Birinci Yarıyıl			İkinci Yarıyıl		
Kod	Ders Adı	Kredi	Kod	Ders Adı	Kredi
TL 111	Türkçe Dilbilgisi (1)	3	TL 121	Türkçe Dilbilgisi (2)	3
TL 112	Türkçe Okuma (1)	3	TL 122	Türkçe Okuma (2)	3
TL 113	Türkçe Konuşma (1)	3	TL 123	Türkçe Konuşma (2)	3
TL 114	Türkçe Yazma (1)	3	TL 124	Türkçe Yazma (2)	3
TL 115	Yabancı Dil (1) ÜZD	3	TL 125	Yabancı Dil (2) ÜZD	3
TL 101	Arap Dili (1) ÜZD	3	TL 102	Arap Dili (2) ÜZD	3
TL 117	İslam Kültürü ÜZD	3	TL 127	Türkçe Dinleme	3
Toplam (Yedi Ders)		21	Toplam (Yedi Ders)		21

İkinci Yıl					
Üçüncü Yarıyıl			Dördüncü Yarıyıl		
Kod	Ders Adı	Kredi	Kod	Ders Adı	Kredi
TL 211	İleri Türkçe Dilbilgisi (1)	3	TL 221	İleri Türkçe Dilbilgisi (2)	3
TL 212	Türkçe Okuma Anlama (1)	3	TL 222	Türkçe Okuma Anlama (2)	3
TL 213	Türkçe Konuşma Dinleme (1)	3	TL 223	Türkçe Konuşma Dinleme (2)	3
TL 214	Türkçe Kompozisyon (1)	3	TL 224	Türkçe Kompozisyon (2)	3
TL 215	Türk Edebiyatına Giriş (1)	3	TL 225	Türk Edebiyatına Giriş (2)	3

TL 216	Yabancı Dil (3) FZD	3	TL 226	Yabancı Dil (4) FZD	3
TL 201	Arap Dili (3) FZD	3	TL 202	Arap Dili (4) FZD	3
Toplam (Yedi Ders)		21	Toplam (Yedi Ders)		21

Yukarıdaki tablolarda görüldüğü gibi Türkçe Dilbilgisi, Türkçe Okuma, Türkçe Konuşma ve Türkçe Yazma isimli dersler Yemenli öğrencilere birinci ve ikinci sınıflarda verilmektedir. Yemen'deki öğrencilerin lise düzeyinde Türkçe öğrenmedikleri düşünülürken, bu ilk iki senenin Türkçe'nin temel becerilerini kazandırma ve üçüncü- dördüncü sınıflardaki ileri düzey edebi metinleri anlamaya hazırlama noktasında ne kadar önemli olduğu açıktır. Ayrıca ilk iki yılda, öğrenciler, üniversite ve fakülte zorunlu derslerini almak zorundadır. Bunlar tabloda koyu yazılarla gösterilmiştir.

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi iki yıl boyunca 84 kredi başarılı olması gerektiği görülmektedir. Yani her yılda 14 ders ve 42 kredi alınması gerekmektedir.

Üçüncü Yıl					
Beşinci Yarıyıl			Altıncı Yarıyıl		
Kod	Ders Adı	Kredi	Kod	Ders Adı	Kredi
TL 311	İleri Türkçe Dilbilgisi (3)	3	TL 321	İleri Türkçe Dilbilgisi (4)	3
TL 312	Türkçe'den Arapça 'ya Çeviri (1)	3	TL 322	Arapçadan Türkçe 'ye Çeviri (2)	3
TL 313	İletişim Becerileri (1)	3	TL 323	İletişim Becerileri (2)	3
TL 314	Basın Türkçesi	3	TL 324	İş ve Turizm Türkçesi	3
TL 315	Çağdaş Türk Edebiyatı (1)	3	TL 325	Çağdaş Türk Edebiyatı (2)	3
TL 316	Türk Halk Edebiyatı (1)	3	TL 326	Türk Halk Edebiyatı (2)	3
TL 317	Dilbilim (1)	3	TL 327	Dilbilim (2)	3
Toplam (Yedi Ders)		21	Toplam (Yedi Ders)		21

Dördüncü Yıl					
Yedinci Yarıyıl			Sekizinci Yarıyıl		
Kod	Ders Adı	Kredi	Kod	Ders Adı	Kredi
TL 411	İleri Türkçe Dilbilgisi (5)	3	TL 421	İleri Türkçe Dilbilgisi (6)	3
TL 412	Osmanlı Türkçesi (1)	3	TL 422	Osmanlı Türkçesi (2)	3
TL 413	Türk Dili Tarihi	3	TL 423	Türk Lehçeleri	3
TL 414	Eski Türk Edebiyatı (1)	3	TL 424	Eski Türk Edebiyatı (2)	3

TL 415	Çağdaş Türk Edebiyatı (3)	3	TL 425	Çağdaş Türk Edebiyatı (4)	3
TL 416	Edebi Sanatlar	3	TL 426	Ardışık Çeviri	3
TL 417	Araştırma Yöntemleri	3	TL 427	Araştırma Projesi ve Sunumu	3
Toplam (Yedi Ders)		21	Toplam (Yedi Ders)		21

Müfredat programında üçüncü ve dördüncü sınıflarında birkaç ders tekrar Yemenli öğrencilere verilmektedir. Bu durum, dil öğreniminde tekrar etme kriterine müfredatı hazırlayanların dikkat ettiklerini göstermektedir.

Yemen Sana'a Üniversitesi bölümün üçüncü ve dördüncü sınıflarındaki dersler Türk Dili tarihi, çeviri, Osmanlıca, dilbilim ve Türk Edebiyatı ağırlıklıdır. Ayrıca, Basın Türkçesi, İş ve Turizm Türkçesi gibi ihtisas alanlarına ait dersler de bulunmaktadır.

Tüm müfredat göz önünde bulundurulduğunda Türkçe Dilbilgisinin tüm eğitim sürecinde kesintisiz olarak sürdüğü gözlemlenmektedir. Çağdaş Türk Edebiyatı ise dört dönemde de verilmektedir. Üçüncü sınıftaki TL 315 Çağdaş Türk Edebiyatı (1) dersinin tanımlanması ve içeriğinde ele alınan ağırlıklı konular; on dokuzuncu asır Türk Edebiyatı akımlarını ihtiva etmektedir. Genel olarak; Akif Paşa, Şinasi, Ziya Paşa, Muallim Naci, Namık Kemal, Recai zade Mahmud Ekrem, Abdülhak Hamid Tarhan gibi edebiyatçılardan örnekler ve seçme metinler okutulması hedeflenmektedir. Nesirlerden ise: Ahmet Refik Paşa, Ahmet Mithat Efendi, Ali Suavi, Süleyman Paşa, Şemsettin Sami, Sami paşazade Sezai'den örnekler ve yazarlar vardır.

Bu dersin üçüncü sınıf ikinci döneminde TL 325 Çağdaş Türk Edebiyatı (2) adlı derste ise; Serveti Funun dönemi hakkında teorik bilgi sunmak ve bu döneme ait edebiyatçılardan; Tevfik Fikret, Halid Ziya Uşaklıgil, Cenab Şehabettin, İsmail Safa, Süleyman Nazif, Ali Ekrem Bolayır, Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Mehmet Rauf, Hüseyin Cahit Yalçın, Faik Ali Ozan soy, Celal Sahir Erozan gibi yazarların nazım ve nesir örnekleri programın elverdiği oranda işlenmek üzere tanımlanmıştır.

Aynı dersin dördüncü sınıfta devamı niteliğindeki derslerden TL 415 Çağdaş Türk Edebiyatı (3) dersi, Milli Edebiyatın ilk dönemini tanıtmak ve bu dönemin ilk yarısında eser veren müellifleri ele almak ve onlardan seçme metinler sunmayı hedefler. Genel olarak bu yazarlar; Hüseyin Rahmi Gürpınar, Ahmet Rasim, Celal Musahiboğlu, Rıza Tevfik Bölükbaşı, Abdullah Cevdet, Ali Kemal, Mehmet Emin Yurdakul, İbnu'l-Emin Mahmud Kemal, Mehmet Akif Ersoy'dur.

Dördüncü sınıf ikinci dönem TL 425 Çağdaş Türk Edebiyatı (4) dersinde; Milli Edebiyat ilk dönemini ele almak ve bu dönemin ilk yarısında eser veren müellifleri eserleri ile birlikte tanıtmak ve onlardan seçme metinler sunmak hedeflenmektedir. Bunlar arasında; Yaşar Kemal, Orhan Kemal, Halide Edip Adivar, Tarık Buğra, Mustafa Necati Sepetçi oğlu, Ziya Gökalp, Necip Fazıl Kısakürek, Ahmet Kabaklı, Yahya Kemal, Peyami Safa, Sezai Karakoç, Cahit Zarifoğlu, İsmet Özel, Rasim Özdenören, Erdem Beyazıt, Atilla İlhan, Can Yücel, Can Dündar, Ahmet Telli gibi yazar ve şairler bulunmaktadır.

Türk Halk Edebiyatı dersi ise iki dönem olarak okutulmaktadır. TL 316 Türk Halk Edebiyatı (1) dersinde; halk edebiyatı türlerinden gazel, şarkı, meddah, ortaoyunu, karagöz-Hacivat, destan, türkü, koşma, varsağı, ilahî, ağıt vb. edebî türler öğretilip, bunlardan seçme metinler sunulmaktadır. Bunların yanı sıra

imkân dahilinde, 17. ve 18. yy. tekke şiiri, Anadolu ve saz şairlerinden örnekler verilmektedir. Bu dönem klasik dönem Türk Edebiyatı örnekleriyle başlatılıp Cumhuriyet dönemine kadar getirilir.

Aynı dersin ikinci döneminde TL 326 Türk Halk Edebiyatı (2) isimli derste; Servet-i Funun dönemi hakkında teorik bilgi sunmak ve bu döneme ait edebiyatçılardan; Tevfik Fikret, Halid Ziya Uşaklıgil, Cenab Şehabettin, İsmail Safa, Süleyman Nazif, Ali Ekrem Bolayır, Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Mehmet Rauf, Hüseyin Cahit Yalçın, Faik Ali Ozansoy, Celal Sahir Erozan gibi yazarların nazım ve nesir örnekleri işlemek hedeflenmektedir.

TL 414 Eski Türk Edebiyatı (1) isimli derse gelince; bu derste, Divan Edebiyatı olarak da adlandırılan döneme ait nazım türlerinden kaside, gazel, naat, mersiye, hiciv, medh, müstezat gibi türler hakkında genel bilgi verilip, 16. ve 17. yy. yazarlarından seçme metinler sunulmaktadır. Bu yazarlar arasında; Nev'i, Nevzade Atâi, Fehim-i Kadim, Nedim-i Kadim, Nâbi manzum eser yazarları, Peçeli İbrahim Efendi, Kâtip Çelebi, Evliya Çelebi, Şeyhulislam Yahya Efendi'ye ait mensur eserlerden örnekler okutulmaktadır.

Aynı madde ikinci dönemde ise; TL 424 Eski Türk Edebiyatı (2) programda yer almaktadır. Birinci Dönemdeki dersin devamı niteliğindeki bu madde de 18. ve 19. yy. Divan Edebiyatı yazarlarının tanıtılması hedeflenmekte ve bunların eserlerinden seçme metinler sunulmaktadır. Bu yazarlar arasında; İzzet Ali Paşa, Seyit Vehbi, Nedim Ahmet, Şeyhulislam Esad Efendi, Sümbül zade Vehbi, Şeyh Galip, Fitnat Hanım, İzzet Molla, Leyla Hanım, Hersekli Arif Hikmet ve Ziya Paşa'ya manzum eser yazarları ve bunlardan seçme metinler yer almaktadır. Aynı dönemlere ait; Naima, Yirmi sekiz Çelebi Mehmet Efendi, Esrar Dede, Resmî Ahmet Efendi, İbrahim Hakkı Erzurumlu, Mütercim Asım, Ahmet Cevdet Paşa, Lutfi Ahmet'e ait mensur eserlerden örnekler okutulmaktadır. İmkanlar dahilinde Resmî yazılardan bazı fermanlar tanıtılmaktadır.

Yemen Sana'a üniversitesinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bölümün öğretim programına baktığımızda, ilk iki yıl A1 düzeyesinden C1 düzeyene kadar Türkçe temel dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik dersler verilmiştir. Ancak, üçüncü yıldan itibaren yoğun bir şekilde Türk dili ve edebiyatı alana bilgisine ait derslerin verildiği görülmüştür.

Müfredatı ve ders içerikleri hakkında bilgi verdikten sonra Yemen Türk Dili ve Edebiyatı bölümünün yalnızca Türk Dilini öğretmeye amaçlamadığı, Türk Edebiyatının tarihsel seyri hakkında da eğitim vermeye amaçladığını görmekteyiz.

5. Sonuç

Bu çalışma, Yemen Sana'a üniversitesindeki Yemenli öğrencilere Türkçe öğretimini üzerinde bir değerlendirme yapmak amacıyla hazırlanmıştır.

Türkiye ve Yemen üniversitesi arasında imzalanan iş birliği protokolü ile 2007 yılında Sana'a üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümü kurulmuştur. Bölümde gerçekleştirilen faaliyetler, Yemenli öğrencilere hem dil hem de kültür öğretilmesi ve mevcut ihtiyacın giderilmesi açısından çok önemlidir. Bu bölümden mezun olan öğrenciler hem Yemen'deki Türkçe öğretim süreçlerinde hem de Türkiye'de okumaya devam edip başka ülkelerde Türk firmalarında görev almaktadır.

Yemen'de sadece Sana'a üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne ait bina fiziki açıdan yetersizdir. Nitekim fakültede yalnızca iki sınıf, bölüme ait küçük bir kütüphane

bulunmaktadır. Üniversite öğrencisinin kendini geliştirmek ve artı faaliyetler yapmak için sınıf ve kütüphane haricinde ortamlara ihtiyaç vardır.

Üniversite bünyesinde Yemenli öğrencilere fayda sağlayan Türkçe faaliyetleri planlanmamaktadır. Başar'a (2018) göre Afganistan'daki Türkoloji programlarını değerlendirdiği araştırmasında belirttiği gibi genel-geçer bir dil öğretim standardı oluşturabilmek için kısa, orta ve uzun vadeli eylem planları oluşturarak ülke özelinde dil öğretim politikasının belirlenmesi gerekmektedir. Belirli öğretim programları, ders kitapları ve materyaller temin edilerek kurs merkezlerine ulaştırılmalı; buralarda görev yapan öğretmenler için hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir. Yani Sana'a'da hâlen çalışmalarını sürdüren TİKA ya da Yunus Emre Enstitüsü farklı ülkelerde olduğu gibi Sana'a'da da Türk dilini ve kültürünü tanıtıcı çalışmalar gerçekleştirmeli ve etkinlikler düzenlemelidir.

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümündeki dersler incelendiğinde programda tüm becerilere ait derslerin olmadığı yalnızca konuşma ve yazma derslerinin olduğu görülmektedir. Fakat derslerin uygulama aşamasına geçildiğinde öğretmenlerin bu iki derste "Gökkuşuğu" dil öğretim setlerini kullandığı, öğretimin tüm becerilere yönelik gerçekleştirildiği, dil bilgisi kurallarının "Dil Bilgisi" derslerinde öğrencilere tekrar verildiği görülmüştür. Programa göre her bir öğrencinin bir eğitim- öğretim yılında 42 kredi alması gerekmekte ve dört yılda toplam 168 kredinin tamamlanması gerekmektedir.

Bölümün lisans dersleri incelendiğinde öğrencilerin mezun olabilmek için bir dönemde 7 dersten en az 50 puan alarak başarılı olması gerektiği görülmektedir. Bununla birlikte özellikle öğrencilerin Türkçe konuşamadıkları bir ortamda pratik yapmaya ağırlık verilmesi gerekirken ileri Dilbilgisi, Dilbilimi, Türk Edebiyatı gibi derslerin öğrencilere tekrar tekrar verilmesi uygun değildir. Candaş Karababa'ya (2009) göre bu sorunları gidermek için Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, öğrenenlerin gereksinimlerine ve düzeylerine uygun programların geliştirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak Yemen Sana'a Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yeterli öğretim tekniği kullanılmamaktadır. Sınıf içinde yapılan işlemler dilin iyi derecede öğrenilmesinde yeterli değildir. Her dilde olduğu gibi Türkçenin öğreniminde de en büyük pay öğretmene değil öğrenciye aittir. Yani dil öğrenimi büyük oranda öğrencinin bireysel çabasına bağlıdır.

6. Öneriler

Yabancı dil olarak Türkçenin Yemenli öğrencilere öğretimi alanındaki problemlere şu çözüm önerileri getirilebilir:

- ❖ Yemen'de Türkçe'nin ve Türkiye'nin tanıtımıyla alakalı çalışmalar artırılmalıdır.
- ❖ Yemenli öğrencilere Türkçe öğretirken dil bilgisinin öğretilmesi değil o dile ait kültürün öğretilmesinin daha önemli olduğu unutulmamalıdır.
- ❖ Yemen'de Sana'a Üniversitesi Türk dili ve Edebiyatı bölümünde okuyan öğrencilere Türkçe öğretimi üzerine ek dersler veya seminerler verilerek öğrenciler bu alanda uzmanlaşmaya yönlendirilmelidir.
- ❖ Yemen Sana'a üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde görevli öğretim elemanlarının en azından orta seviyede Arapça bilmeleri gerekmektedir.

- ❖ Her sene Yunus Emre Enstitüsü tarafından Türkçe yaz okulu, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programı kapsamında Yemen'den alınacak katılımcı sayısı artırılmalıdır.
- ❖ Mevcut müfredatlar incelenmeli ve tekrar eden dersler programdan kaldırılıp başka dersler konulmalıdır.
- ❖ Yemen Sana'a Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde şimdiye kadar Yunus Emre Enstitüsü ve Türkiye Maarif Vakfına bağlı merkezler yoktur ama açılmalıdır.

Kaynakça

- Balçıkınlı, C. (2010). A Study on Needs Analysis of Learners of Turkish Language. *SinoUS English Teaching*, 7(1), 24-28.
- Başar, U. (2018). Afganistan'da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine güncel bir değerlendirme. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 3(1), 1-20.
- Başar, U. ve Akbulut, E. (2016). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Öğrenen İhtiyaçlarının Belirlenmesi: Yunus Emre Enstitüsü Tiflis Türk Kültür Merkezi Örneği. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(2), 1005-1020.
- Başkan, Özcan (2006), *Yabancı Dil Öğretimi İlkeler ve Çözümler*, İstanbul: Multilingual.
- Bozkurt, F. (2005), *Türklerin Dili*. Kapı Yayınları, İstanbul.
- Candaş Karababa, Z. C. (2009). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi ve Karşılaşılan Sorunlar, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. 42 (2). 265-277.
- Demircan, Ö. (1990), *Yabancı-Dil Öğretim Yöntemleri*. Ekin Eğitim Yayıncılık ve Dağıtım, İstanbul.
- Demirel, Özcan (1999), *İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi*, İstanbul: M.E.B. Yayınları
- Edelenbos, P., Johnstone, R. ve Kubanek, A. (2006). The main pedagogical principles underlying the teaching of languages to very young learners. European Commission, Final Report of the EAC 89/04, Lot 1 study http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/young_en.pdf
- Göçer, A. ve Moğul S. (2011). "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ile İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış". *Turkish Studies*, 6(3), 797-810.
- İnan, K. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen İranlıların Yazılı Anlatımlarının Hata Analizi Bağlamında Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 619-649.
- İşcan, A. (2020). "Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin sorunlara ilişkin bir değerlendirme". *Aydın TÖMER*; Yıl 5 sayı 1. (119-138).
- Kara, M. (2011). Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni Doğrultusunda Türkçe Öğrenen Yabancılar A1-A2 Seviyesinde Türkçe Öğretim Programı Örneği. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*, 3, 157-195.
- Polat, H. (1998). *Arapların Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Sorunlar*. Ankara Üniversitesi.
- Ulutaş, M ve Kara, M. (2019). "TÖMER Türkçe Öğretim Programlarının Bilişsel Stratejiler Açısından İncelenmesi". *Journal of Language Education and Research*, 5(2), 232-250. DOI: 10.31464/jlere.575801.
- Ünlü, H. (2011). Türkiye'de ve Dünyada Türkçenin Yabancılar Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 1(1), 108-116.

Ekler

Aşağıda müfredatın İngilizce ve Arapçası verilmiştir.

Courses Distribution Plan for the Department of Turkish Language and Literature

First Year					
1st Semester			2nd Semester		
Code	Course Title	Credit	Code	Course Title	Credit
TL 111	Turkish Grammar (1)	3	TL 121	Turkish Grammar (2)	3
TL 112	Turkish Reading (1)	3	TL 122	Turkish Reading (2)	3
TL 113	Turkish Speaking (1)	3	TL 123	Turkish Speaking (2)	3
TL 114	Turkish Writing (1)	3	TL 124	Turkish Writing (2)	3
TL 115	Foreign Language (1) UR	3	TL 125	Foreign Language (2) UR	3
TL 101	Arabic Language (1) UR	3	TL 102	Arabic Language (2) UR	3
TL 117	Islamic Culture UR	3	TL 127	Turkish Listening	3
Total (Seven Courses)		21	Total (Seven Courses)		21

Second Year					
1st Semester			2nd Semester		
Code	Course Title	Credit	Code	Course Title	Credit
TL 211	Advanced Turkish Grammar (1)	3	TL 221	Advanced Turkish Grammar (2)	3
TL 212	Turkish Reading Comprehension (1)	3	TL 222	Turkish Reading Comprehension (2)	3
TL 213	Turkish Speaking and Listening (1)	3	TL 223	Turkish Speaking and Listening (2)	3
TL 214	Turkish Composition (1)	3	TL 224	Turkish Composition (2)	3
TL 215	Introduction to Turkish Literature (1)	3	TL 225	Introduction to Turkish Literature (2)	3
TL 216	Foreign Language (3) FR	3	TL 226	Foreign Language (4) FR	3
TL 201	Arabic Language (3) FR	3	TL 202	Arabic Language (4) FR	3
Total (Seven Courses)		21	Total (Seven Courses)		21

Third Year					
1st Semester			2nd Semester		
Code	Course Title	Credit	Code	Course Title	Credit
TL 311	Advanced Turkish Grammar (3)	3	TL 321	Advanced Turkish Grammar (4)	3
TL 312	Translation from Turkish to Arabic (1)	3	TL 322	Translation from Arabic to Turkish (2)	3
TL 313	Communication Skills (1)	3	TL 323	Communication Skills (2)	3
TL 314	Turkish for Press	3	TL 324	Turkish for Busines and Tourism	3
TL 315	Modern Turkish Literature (1)	3	TL 325	Modern Turkish Literature (2)	3
TL 316	Turkish Folk Literature (1)	3	TL 326	Turkish Folk Literature (2)	3
TL 317	Linguistics (1)	3	TL 327	Linguistics (2)	3
Total (Seven Courses)		21	Total (Seven Courses)		21

Fourth Year					
1st Semester			2nd Semester		
Code	Course Title	Credit	Code	Course Title	Credit
TL 411	Advanced Turkish Grammar (5)	3	TL 421	Advanced Turkish Grammar (6)	3
TL 412	Ottoman Turkish Language (1)	3	TL 422	Ottoman Turkish Language (2)	3
TL 413	History of Turkish Language	3	TL 423	Turkish Dialects	3
TL 414	Classical Turkish Literature (1)	3	TL 424	Classical Turkish Literature (2)	3
TL 415	Modern Turkish Literature (3)	3	TL 425	Modern Turkish Literature (4)	3
TL 416	Rethorics	3	TL 426	Consecutive Translation	3
TL 417	Research Methodologies	3	TL 427	Research Project and Viva	3
Total (Seven Courses)		21	Total (Seven Courses)		21

University Requirements: 15 Faculty Requirements: 12 Department Requirements: 141

Total Courses: 168

Adres
RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi
Osmanaęa Mahallesi, Mürver Çiçeęi Sokak, No:14/8
Kadıköy - İSTANBUL / TÜRKİYE 34714
e-posta: editor@rumelide.com
tel: +90 505 7958124, +90 216 773 0 616

Address
RumeliDE Journal of Language and Literature Studies
Osmanaęa Mahallesi, Mürver Çiçeęi Sokak, No:14/8
Kadıköy - ISTANBUL / TURKEY 34714
e-mail: editor@rumelide.com,
phone: +90 505 7958124, +90 216 773 0 616

الخطة الاستراتيجية لطلبة قسم اللغة التركية و آدابها

المستوى الأول					
الفصل الثاني			الفصل الأول		
الساعات	المقررات	م	الساعات	المقررات	م
3	قواعد اللغة التركية (2)	TL 121	3	قواعد اللغة التركية (1)	TL 111
3	قراءة اللغة التركية (2)	TL 122	3	قراءة اللغة التركية (1)	TL 112
3	محادثة اللغة التركية (2)	TL 123	3	محادثة اللغة التركية (1)	TL 113
3	كتابة اللغة التركية (2)	TL 124	3	كتابة اللغة التركية (1)	TL 114
3	لغة أجنبية (2) م . ج .	TL 125	3	لغة أجنبية (1) م . ج .	TL 115
3	لغة عربية (2) م . ج .	TL 126	3	لغة عربية (1) م . ج .	TL 116
3	استماع اللغة التركية	TL 127	3	ثقافة إسلامية (1) م . ج .	TL 117
21	إجمالي عدد الساعات (7 مقررات 21 ساعات)		21	إجمالي عدد الساعات (7 مقررات 21 ساعات)	

المستوى الثاني					
الفصل الثاني			الفصل الأول		
الساعات	المقررات	م	الساعات	المقررات	م
3	قواعد اللغة التركية المتقدمة (2)	TL 221	3	قواعد اللغة التركية المتقدمة (1)	TL 211
3	قراءة واستيعاب اللغة التركية (2)	TL 222	3	قراءة واستيعاب اللغة التركية (1)	TL 212
3	محادثة و استماع اللغة التركية (2)	TL 223	3	محادثة و استماع اللغة التركية (1)	TL 213
3	إنشاء في اللغة التركية (2)	TL 224	3	إنشاء في اللغة التركية (1)	TL 214
3	مقدمة في الأدب التركي (2)	TL 225	3	مقدمة في الأدب التركي (1)	TL 215
3	لغة أجنبية (4) م . ج .	TL 226	3	لغة أجنبية (3) م . ج .	TL 216
3	لغة عربية (4) م . ج .	TL 227	3	لغة عربية (3) م . ج .	TL 217
21	إجمالي عدد الساعات (7 مقررات 21 ساعات)		21	إجمالي عدد الساعات (7 مقررات 21 ساعات)	

المستوي الثالث					
الفصل الثاني			الفصل الأول		
الساعات	المقررات	م	الساعات	المقررات	م
3	قواعد اللغة التركية المتقدمة (4)	TL 321	3	قواعد اللغة التركية المتقدمة (3)	TL 311
3	الترجمة من اللغة العربية إلى اللغة التركية (2)	TL 322	3	الترجمة من اللغة التركية إلى اللغة العربية (1)	TL 312
3	مهارات تخاطب (2)	TL 323	3	مهارات تخاطب (1)	TL 313
3	اللغة التركية في مجال التجارة و السياحة	TL 324	3	تركية وسائل الإعلام	TL 314
3	الأدب التركي الحديث (2)	TL 325	3	الأدب التركي الحديث (1)	TL 315
3	الأدب الشعبي التركي (2)	TL 326	3	الأدب الشعبي التركي (1)	TL 316
3	علم اللغة (2)	TL 327	3	علم اللغة (1)	TL 317
21	إجمالي عدد الساعات (7 مقررات 21 ساعات)		21	إجمالي عدد الساعات (7 مقررات 21 ساعات)	

المستوي الرابع					
الفصل الثاني			الفصل الأول		
الساعات	المقررات	م	الساعات	المقررات	م
3	قواعد اللغة التركية المتقدمة (6)	TL 421	3	قواعد اللغة التركية المتقدمة (5)	TL 411
3	اللغة التركية العثمانية (2)	TL 422	3	اللغة التركية العثمانية (1)	TL 412
3	لهجات اللغة التركية	TL 423	3	تاريخ اللغة التركية	TL 413
3	الأدب التركي القديم (2)	TL 424	3	الأدب التركي القديم (1)	TL 414
3	الأدب التركي الحديث (4)	TL 425	3	الأدب التركي الحديث (3)	TL 415
3	الترجمة المتتابعة	TL 426	3	البلاغة	TL 416
3	مشروع التخرج و عرضه	TL 427	3	طرق البحث	TL 417
21	إجمالي عدد الساعات (7 مقررات 21 ساعات)		21	إجمالي عدد الساعات (7 مقررات 21 ساعات)	

أ - متطلبات الجامعة : 15 ساعة معتمدة ب - متطلبات الكلية : 12 ساعة معتمدة ت - متطلبات القسم : 141 ساعة معتمدة . المجموع : 168 ساعة معتمدة

الخطة الدراسية لدرجة البكالوريوس في اللغة التركية

اسم الدرجة العلمية الدقيق (بالعربية) : البكالوريوس في اللغة التركية و آدابها .

اسم الدرجة العلمية الدقيق (بالتركية) : Türk Dili ve Edebiyatı Lisans

اسم الدرجة العلمية الدقيق (بالانكليزية) : B . A. In Turkish Language and Literature

أ - مكونات الخطة :

تتكون الخطة الدراسية لدرجة البكالوريوس في اللغة التركية من (168) ساعة معتمدة موزعة

على النحو الآتي:

الرقم	نوع المادة	الساعات المعتمدة
أولاً	متطلبات الجامعة	15
ثانياً	متطلبات الكلية	12
ثالثاً	متطلبات التخصص	141
	المجموع	168

نظام الرموز:

التسلسل	المجال	المستوى	القسم	الكلية
6	2	4	TL	FL

إن الرموز التي استخدمت في المقررات تعني ما يلي :

426 TL: ان حرفين (TL) يعينان (Turkish Language) بالانجليزية. و الرقم (4) من (423) يعني المستوي الرابع و الرقم (2) يعني الفصل الثاني من المستوي الرابع و الرقم (6) ترتيب المادة في هذا الفصل .

نظام الترقيم

1. رموز الأقسام

الرقم	القسم
1	قسم اللغة العربية والترجمة
2	قسم اللغة الانجليزية
3	قسم اللغة الفرنسية
4	قسم اللغة الايطالية

قسم اللغة الألمانية	5
قسم اللغة التركية	6
قسم اللغة الفارسية	7

2. رموز المجالات التخصصية في القسم:

المهارات اللغوية	1
النحو ، الصرف ، علم اللغة	2
الأدب و الحضارة	3
الترجمة	4
اللغة للغايات المهنية	5
النقد الأدبي	6
الأدب الحديث	7
الأدب القديم	8

أولا : متطلبات الجامعة (15) ساعة معتمدة موزعة على النحو الآتي:

رقم المادة	اسم المادة	الساعات المعتمدة
1	اللغة العربية (1)	3
2	اللغة العربية (2)	3
3	اللغة الانكليزية (1)	3
4	اللغة الانكليزية (2)	3
5	ثقافة إسلامية	3
	المجموع	15

ثانيا : متطلبات الكلية (12) ساعة معتمدة موزعة على النحو الآتي:

رقم المادة	اسم المادة	الساعات المعتمدة
1	اللغة العربية (3)	3
2	اللغة العربية (4)	3

3	اللغة الأجنبية (3)	3
3	اللغة الأجنبية (4)	4
12	المجموع	